

32 BESAFE

Inspiratie voor uw lokaal
veiligheids- en preventiebeleid

DECEMBER 2014

FOTO © MIDLIM

DOSSIER SAMENWERKING POLITIEZONES

Politiezones kunnen op verschillende manieren samenwerken. Waarom doen ze dat en hoe beginnen ze eraan?

- 4 Korpschef Frank Mulleners over de fusie van MidLim: 'Communicatie is cruciaal'
- 4 MidLim: de tijdlijn van een fusie
- 6 Samenwerken, associëren of fuseren? Mogelijkheden en voorbeelden

'Een fusie is een complex gegeven'

Korpschef Geert Smet: 'De slaagkansen hangen nauw samen met de verwachtingen van alle belanghebbenden.'

Geert Smet, korpschef van de politiezone Voorkempen (Brecht, Malle, Schilde, Zoersel), voerde in 2013-2014 een theoretische studie uit naar mogelijke samenwerkingsvormen tussen politiezones. Dat gebeurde in opdracht van Antwerps provinciegouverneur Cathy Berx.

Veel lokale besturen kampen met budgettaire krapte. Samenwerking over de gemeentegrenzen heen staat dan ook vaak hoog op de agenda. Die kan allerlei vormen aannemen, gaande van vrijblijvende samenwerking tot heel verregaande verbintenissen. Bovendien kunnen twee gemeen-

ten met elkaar samenwerken op een reeks beleidsdoelstellingen, maar voor andere bevoegdheden dan weer met andere gemeenten de krachten bundelen.

officieel vorm en smelten ook de politiezones Sint-Gillis-Waas/Stekene en Beveren samen. In 2016 volgt nog de zone Zennevallei, een fusie van de zones Halle, Sint-Pieters-Leeuw en Beersel. Intussen zijn er ook heel wat zones die niet fuseren, maar wel voor bepaalde taken samenwerken. Opvallend daarbij is de andere dynamiek aan Vlaamse dan aan Waalse kant. Bij de politiezones in Wallonië leeft deze schaalvergroting blijkbaar minder.

ten met elkaar samenwerken op een reeks beleidsdoelstellingen, maar voor andere bevoegdheden dan weer met andere gemeenten de krachten bundelen.

Ook bij de veiligheidsthema's is een schaalvergroting aan de gang. Bij de brandweer worden op 1 januari 2015 de huidige 250 brandweerkorpsen gegroepeerd in 34 hulpverleningszones. Bij justitie zijn er sinds 1 april 2014 nog slechts 12 in plaats van 27 gerechtelijke arrondissementen. 'Bij de politiezones zie je de laatste jaren ook steeds meer beweging', zegt Geert Smet. 'In 2011 was Lanaken-Maasmechelen de allereerste fusiezone sinds de politiehervorming van 2001. Dit jaar werd de nieuwe zone MidLim gevormd. Volgend jaar krijgt de zone Mechelen-Willebroek

Voor het effectief tot een fusie kan komen, moet er voldoende draagvlak zijn bij alle betrokkenen. Geert Smet: 'De slaagkansen hangen nauw samen met de verwachtingen van alle belanghebbenden: naast de burgemeesters zijn dat ook de korpschefs, de procureurs des Konings en de gouverneur. Ook de korpsculturen en de organisatie van de betrokken politiezones spelen een doorslaggevende rol. Uiteindelijk is een fusie een zeer complex gegeven dat maatwerk vraagt. Behoort een fusie niet tot de mogelijkheden, dan kunnen zones ook samenwerken voor bepaalde taken of zelfs een stap verder gaan en een associatie sluiten. Bij een associatie bundelen de samenwerkende zones bepaald materiaal en personeel om ze samen in te kunnen zetten.'

VERDER IN DIT NUMMER:

2 RADICALISERING

Kortrijk bindt de strijd aan

3 ROOKMELDERS

Met een BV op de foto

INBRAAKPREVENTIE

Drie politiezones maken samen een brochure

7 VOETBAL

Druggebruik in en rond voetbalstadions: Mechelen en Kortrijk houden het clean

8 GAUWDIEFSTAL

10 tips voor korte- en langetermijnacties

Zet uw gemeente in de kijker

Hebt u een inventief veiligheidsplan? Of een boeiend preventieproject? Of een interessante case die uw collega's kan inspireren? Laat het ons weten. Mail uw verhaal naar besafe@ibz.fgov.be en we werken het verder uit.

De Belgische steden voeren hun initiatieven tegen de gewelddadige radicalisering op. De federale overheid faciliteert hen daarbij met financiële impulsen, studiedagen coördinatievergaderingen en expert meetings. Maar steden kunnen ook zelf aan de slag met de middelen die ze hebben. Kortrijk werkte een eigen plan uit om gewelddadig radicalisme te voorkomen en te bestrijden.

Steden en ADVP samen in de frontlinie

In ons Strategisch Veiligheids- en Preventieplan 2014 hebben we 'gewelddadige radicalisering en terrorisme' opgenomen als prioriteit nummer 14, zegt Kortrijks burgemeester Vincent Van Quickenborne. 'We hebben de ambitie om gewelddadige radicalisering en de onveiligheidsgevoelens die daarmee gepaard gaan te verminderen en, liever nog, te voorkomen. En we willen mensen die zich in de val van ronselaars laten lokken, er weer uit trekken.'

Beeldvorming

Om de strijd tegen de radicalisering concreet aan te pakken, hebben we samen met de gemeenten Kuurne en Lendelede een eigen plan radicalisme, Plan R, opgesteld. De eerste fase van dat plan was de analyse en de beeldvorming van de lokale situatie. 'Daartoe hebben we aan de veiligheidscoördinator en de integratie-ambtenaren gevraagd welke concrete signalen over (mogelijke) radicalisering zij hebben opgevangen,' zegt de burgemeester. Daarnaast ging de cel Netwerking te rade bij de bovenlokale veiligheids- en politiediensten, maakten alle relevante diensten (OCMW, stad/gemeente, politie) van de betrokken lokale overheden een swot-analyse rond het samenleven in Kortrijk en kreeg het bestuur van de moskee de vraag om een gelijkaardige analyse uit te voeren. Alle resultaten daarvan werden samengebracht en verwerkt door de cel Netwerking.

Lokale operationele werkgroep

De volgende fase was de oprichting van een lokale operationele werkgroep, 'Cel R'. Daarin zitten twee onderzoekers van de politiezone Vlas, vertegenwoordigers van de Veiligheid van de Staat (VSSE) en de federale politie. De Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid (ADIV) en het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD) kunnen eveneens worden uitgenodigd. De werkgroep heeft geen vast vergaderritme maar komt bijeen

Extra geld voor preventie van gewelddadige radicalisering

Tien steden kregen het voorbije jaar elk jaar 40.000 euro extra van de federale overheid voor hun projecten ter preventie van gewelddadige radicalisering. Het gaat om Anderlecht, Antwerpen, Brussel, Luik, Maaseik, Mechelen, Schaarbeek, Sint-Jans-Molenbeek, Verviers en Vilvoorde.

Daarmee breidt de federale overheid haar financiële impuls gevoelig uit ten opzichte van 2013. Toen ging het nog om 152.000 euro en kregen Antwerpen, Mechelen, Luik, Brussel en Vilvoorde een toelage.

Behalve die financiële hulp biedt de Algemene Directie Veiligheid en Preventie (ADVP) ook een pak informatie aan. Die komt uit de studiedagen, conferenties en expert meetings die ADVP organiseert. Op 23 en 24 september van vorig jaar was er al een internationale conferentie, in juni besteedde ADVP een studiedag aan het probleem. Op 4 december kwam daar nog een conferentie bij. Daar werden de resultaten voorgesteld van een Europees project over weerbaarheidstrainingen tegen gewelddadige radicalisering. Die resultaten worden beschikbaar gesteld op de projectwebsite bounce-resilience-tools.eu.

Daarnaast zijn er ook nog de driemaandelijke coördinatievergaderingen met de preventie-ambtenaren actief in de voorkoming van gewelddadige radicalisering.

Meer informatie over voorbije en/of toekomstige evenementen ter ondersteuning van steden en gemeenten kunnen bevestigd worden bij Prevention Violent Radicalisation (PVR-U): PVR@ibz.fgov.be.

wanneer het nodig is, afhankelijk van de wisselende operationele context. De wettelijke basis van de werkgroep is de omzendbrief van 25 september 2014 van de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken betreffende 'Informatiebeheer en de maatregelen voor de opvolging van de foreign fighters die in België verblijven'.

Sociaal-preventieve zorg

Behalve aan de veiligheidszorg besteedt het plan ook veel aandacht aan de sociaal-preventieve zorg. Wanneer de geradicaliseerde personen een veiligheidsrisico meebrengen, is er enkel een oplossing via de politionele weg,' zegt burgemeester Vincent Van Quickenborne. 'Maar wanneer het gaat om personen die worden meegesleept, gaan we de oorzaak grondiger bekijken: hebben ze geen werk, is hun kennis van de islam te beperkt, of zijn er nog andere oorzaken? We brengen de hele context in kaart en zoeken op basis daarvan een aanpak die daar best bij aansluit. Daarnaast organiseerden we ook informatiesessies voor de directies van de middelbare scholen. Daar legden we uit hoe ze de signalen van radicalisering kunnen herkennen en waar ze dat kunnen melden.'

COPpra

Ook de politiemensen van de zone Vlas kregen een bijkomende opleiding. De wijkinspecteurs, de leden van de interventieploegen en de recherche kregen een acht uur durende cursus COPpra (*Community policing and prevention of radicalisation*) aan de West-Vlaamse Politie school. 'Daar leerden ze om, al dan niet gewelddadige, radicalisering te herkennen en te identificeren en hoe ermee om te gaan,' zegt burgemeester Van Quickenborne.

Burgemeester Vincent Van Quickenborne: 'Met bruggen bouwen bereik je steeds het beste resultaat.'

Met een rookmelder en een BV op de foto

Met een bekende inwoner van uw stad of gemeente op de foto en dat beeld delen op de sociale media. Dat is het doel van de nieuwe actie om rookmelders bekend te maken bij een breder publiek.

Brandpreventieadviseurs, brandweermannen en brandweervrouwen krijgen de komende maanden een goede reden om een selfie te nemen met een bekend iemand uit hun stad of gemeente. Die foto kunnen ze dan delen op Facebook, Twitter, Instagram of andere sociale media, of op de website van de gemeente of de brandweer.

Er zijn wel enkele vereisten aan verbonden.

- Een van de personen op de foto moet duidelijk zichtbaar een rookmelder vasthouden. Die rookmelder moet uitgepakt zijn en mag dus niet meer in de verpakking zitten.
- De brandweerman of -vrouw moet een brandweeroniform of brandweerkledij dragen, zodat hij of zij duidelijk herkenbaar is.
- En de bekende inwoner moet zijn of haar toestemming geven voor het gebruik van de foto.

Omdat de initiatiefnemer van de actie, de Algemene Directie Veiligheid en Preventie, de foto's later nog wil gebruiken in een campagne, moeten ze van goede kwaliteit zijn. De beste foto's worden immers digitaal aangeboden aan de brandweerzones. Die kunnen ze dan naar eigen goeddunken verspreiden via affiches, sociale media, banners, in het gemeenteblad of de stadskrant ...

De bekende persoon op de foto moet niet perse gekend zijn in heel Vlaanderen of Wallonië. Het kan ook de burgemeester of een 'actieve' persoon zijn die iedereen in de stad of de gemeente kent. Maar de regel is: hoe bekender, hoe beter.

i Stuur uw foto's naar tim.renders@ibz.fgov.

Speel niet met vuur

Werkt u in uw gemeente of stad een eigen campagne uit om rookmelders bekend te maken? Vermeld daarbij dan zeker de nieuwe website www.speelnietmetvuur.be. Daar vinden de inwoners van uw stad of gemeente alle informatie over het belang van rookmelders.

Drie politiezones maken samen inbraakpreventiebrochure

De politiezones Lier, Heist en Berlaar-Nijlen maakten samen een brochure over diefstalpreventie en buurtinformatienetwerken.

Groen, oranje, rood

De brochure telt 16 pagina's en is opgedeeld in drie kleuren: groen, oranje en rood. Die staan respectievelijk voor de begrippen 'wees voorbereid', 'wees alert' en 'wees op je hoede'. In het groene gedeelte staan preventietips

waarmee burgers hun woning beter kunnen wapenen tegen een woninginbraak. In het oranje gedeelte zet de brochure uiteen hoe belangrijk het is om verdachte handelingen en personen meteen te melden. Daarin worden de burgers ook opgeroepen om niet te aarzelen om het nummer 101 te bellen wanneer ze iets verdachts zien. In datzelfde oranje deel worden ook het belang en de werking van buurtinformatienetwerken uitgelegd. In het rode gedeelte staan een aantal nuttige tips voor mensen die toch het slachtoffer worden van een inbraak en diefstal. Zo geeft de brochure het advies om na een inbraak geen sporen te wissen en de raad om de inbraak en diefstal aan te geven bij de (brand)verzekeraar, en ze vermeldt de telefoonnummers van card-stop en doc-stop.

De brochure wordt niet huis-aan-huis verspreid, maar de interventieploegen zullen ze afgeven aan iedereen die erom vraagt. Ze ligt ook aan het onthaal van de drie politiezones die eraan meewerkten.

Gedeelde expertise

De samenwerking tussen de drie politiezones had niet alleen het grote voordeel dat de kosten konden worden gedeeld, maar ook dat de expertise kon worden samengelegd. 'De politiezone Lier werkt vooral in een stedelijke omgeving, terwijl de zones Heist en Berlaar-Nijlen veeleer landelijk opereren', leggen Magalie Derboven (PZ Lier) en Katrien De Koninck (PZ Berlaar-Nijlen) uit. 'Door samen rond de tafel te gaan zitten, merkten we dat we toch een andere aanpak hadden rond inbraakpreventie. Al die expertise komt nu mooi samen in deze brochure.'

MidLim, fusie van Houthalen-Helchteren en GAOZ

Cruciale rol voor communicatie

'Het lijkt evident dat een fusie tot efficiëntiewinsten leidt. Maar je moet dat wel op de lange termijn zien.' Dat zegt Frank Mulleners, waarnemend korpschef van de kersverse politiezone MidLim. Deze fusie van politiezones Houthalen-Helchteren en GAOZ (Genk/As/Opglabbeek/Zutendaal) ging op 1 juli 2014 formeel van start.

In Limburg kwam het eerste initiatief voor schaalvergroting vanuit de bestuurlijke overheid. De gouverneur vroeg in 2013 aan de burgemeesters en de korpschefs om meer samen te werken of te fuseren. Professor Brice De Ruyver heeft daarna op korte termijn een studie uitgevoerd. Eén van de belangrijkste conclusies was dat er in Limburg heel wat zones onvoldoende middelen hadden om goed te kunnen functioneren.

Naar aanleiding van deze studie beslisten de burgemeesters, gemeenteraden en politieraden van Houthalen-Helchteren en de vier GAOZ-gemeentes om met elkaar in zee te gaan. Niet alleen de kleine zone Houthalen-Helchteren had baat bij de fusie. 'Ook voor PZ GAOZ betekende een fusie: efficiënter werken, meer ruimte voor specialisatie, en uiteraard kosten besparen', zegt Frank Mulleners, korpschef van PZ MidLim en ook voormalig korpschef van PZ GAOZ. 'Het lijkt evident dat een fusie tot efficiëntiewinsten leidt. Maar je moet dat wel op de lange termijn zien. In het prille begin zijn er aan een fusie zelfs extra kosten verbonden. Maar het is uiteraard de bedoeling dat de nieuwe zone die kosten er op enkele jaren tijd uithaalt.'

Hogere slaagkansen

In het debat over de fusie van politiezones op de VVSG-trefdag op 16 oktober waren alle panelleden het roerend eens: vrijwilligheid is essentieel. De slaagkansen hangen niet alleen af van de financiën, maar ook van de mensen en het juiste moment. Het financiële plaatje kan nog zo rooskleurig zijn, als de betrokken politiezones er zelf niet achter staan, heeft de fusie geen enkele kans op slagen. Een belangrijke factor om te slagen is de korpschef. De korpschef van PZ Houthalen-Helchteren ging op 1 april 2014 op pensioen. Voor de korpschef van PZ GAOZ vergrootte dat aanzienlijk de kansen dat hij zijn functie in de nieuwe zone zou kunnen verder zetten. Maar zeker weet je het nooit. Daar knelt nu net het schoentje. 'Bij een fusie komt heel wat voorbereidend werk kijken. En iemand moet dit werk doen. Voor de bestaande korpschefs is het niet zo dankbaar om het hele voorbereidende traject te doen, terwijl de kans bestaat dat iemand anders met de pluimen gaat lopen', verduidelijkt Frank Mulleners. 'En wat als je op het examen vragen krijgt over zaken die niet goed gelopen zijn in dat voorbereidende traject? Dan heeft een externe kandidaat misschien een concurrentievoordeel.'

Achter de schermen

In december 2013 kreeg de fusie het fiat van de betrokken raden. Op 1 april 2014 was het eerste KB klaar. Maar in de tussentijd is er achter de schermen natuurlijk heel wat werk verricht. De fusie werd operationeel en organisatorisch uitgewerkt door de leidinggevenden van de verschillende diensten. Zo zaten de officier van recherche van PZ Houthalen-Helchteren en het diensthoofd van recherche van PZ GAOZ in een werkgroep samen om een fiche uit te werken van hoe hun diensten voortaan zouden samenwerken. Alle fiches werden voor akkoord aan de bestuurlijke overheid voorgelegd. Ze werden ook meegedeeld aan het personeel.

FOTO © MIDLIM

Waarnemend korpschef Frank Mulleners: 'Bij een fusie komt heel wat voorbereidend werk kijken.'

De geboorte van MidLim

Juni

Burgemeesters Wim Dries van Genk en Alain Yzermans van Houthalen-Helchteren kondigen aan dat de politiezones GAOZ en Houthalen-Helchteren mogelijk zullen fuseren. Een werkgroep bestaande uit alle burgemeesters van de twee zones en de korpschefs start met een onderzoek van de mogelijkheden voor een fusie. Op het politiecollege van 25 juni gaan de burgemeesters akkoord met de intentieverklaring met het oog op verder onderzoek en de voorbereiding van een fusie tussen de politiezones GAOZ en Houthalen-Helchteren. Daarvoor wordt een taskforce in het leven geroepen.

Oktober

Beide politiezones schrijven een wedstrijd uit onder de personeelsleden om een naam voor de fusiezone te bedenken. De taskforce, bestaande uit de vijf burgemeesters en twee korpschefs die de fusie begeleiden, ontvangt uiteindelijk 72 voorstellen. Die gaan van afkortingen, letterwoorden, geografische en historische verwijzingen tot symbolische benamingen.

December

De naam voor de fusiezone wordt bekendgemaakt: MidLim. 'De naam Midden-Limburg was van meet af aan een werktitel. De vlotte afkorting tot MidLim sprak ons meteen aan en klinkt goed', zegt burgemeester Alain Yzermans van Houthalen-Helchteren. De drie medewerkers die de naam hadden ingestuurd, krijgen een cadeaubon van 75 euro. Later in diezelfde maand verklaren de politieraad van GAOZ en de gemeenteraad van Houthalen-Helchteren zich principieel akkoord met een vrijwillige fusie.

Mei
2013
Limburgs gouverneur Herman Reynders belegt een vergadering met alle voorzitters van de Limburgse politiecolleges over mogelijke fusies tussen politiezones.

FOTO © MIDLIM

Rellen in Meulenberg

Tijdens een fusieproces kunnen allerhande obstakels op de weg de situatie bemoeilijken. In het geval van MidLim moest de fusie echter versneld worden door een onvoorziene omstandigheid. In het najaar van 2013 kreeg Houthalen immers te kampen met zware rellen in de wijk Meulenberg. Daarbij raakte een politiemans zwaargewond. De toenmalige politiezone Houthalen-Helchteren beschikte niet over voldoende manschappen en middelen om de rellen het hoofd te bieden. Daarom werd beslist om de fusie een half jaar te versnellen. Terwijl de beide politiezones volop bezig waren met de praktische uitwerking van hun toekomstige samenwerking, bood PZ GAOZ tijdens de onrusten al ondersteuning in de interventiedienst van PZ Houthalen-Helchteren.

FOTO: MIDLIM

‘De slaagkansen hangen niet alleen af van de financiën, maar ook van de mensen en het juiste moment. Het financiële plaatje kan nog zo rooskleurig zijn, als de betrokken politiezones er zelf niet achter staan, heeft de fusie geen enkele kans op slagen.’

Geen weerstand?

Mensen en verandering, het zal nooit een goed huwelijk zijn. Toch is politiezone MidLim er dankzij een doordachte communicatiestrategie in geslaagd om de weerstand tot een minimum te beperken. Mensen werden op verschillende manieren geïnformeerd over wat er gaande was. ‘Zo werden tijdens de fusie 4 grote sessies georganiseerd voor iedereen van de beide korpsen. Daar werden alle veranderingen in detail toegelicht, tot wie waar zou gaan zitten toe’, vertelt Mulleners. ‘Daarnaast werden formele en informele ontmoetingsmomenten tussen de mensen van de beide korpsen georganiseerd, zoals een kennismaking met taart. Ook de wedstrijd om voor de fusiezone een nieuwe naam te vinden en de

fusiekrant pasten in die communicatiestrategie. Tijdens de fusie verscheen om de twee maanden een magazine om mensen op de hoogte te houden van de stand van zaken.’ Omdat een fusie natuurlijk een herstructurering is, was er in het sociale plan ook een sociaal begeleidingscomité voorzien. Daar konden mensen terecht die problemen hadden met de fusie. Daarnaast werden er ook sociale maatregelen getroffen. Zo krijgen de mensen die van standplaats moesten veranderen, gedurende 1,5 tot 2 jaar een vergoeding.

Helchteren werd de fusie officieel afgerond. In de praktijk was politiezone MidLim op dat moment al twee maanden operationeel. Elk nieuw begin gaat gepaard met een leerproces. De nieuwe zone is een half jaar bezig en op dit moment wordt er volop geëvalueerd. Zowel bij de ondersteunende, operationele als de beleidsdiensten lopen er gesprekken. ‘Daaruit blijkt dat sommige zaken nog moeten worden bijgestuurd. De aanpassingen treden op 1 januari 2015 in werking’, zo besluit Frank Mulleners.

Leerproces

Met het KB van 30 juni 2014 tot instelling van de lokale politie van de politiezone Genk/ Zutendaal/As/Opglabbeek/Houthalen-

<p>Februari</p> <p>Er worden infosessies georganiseerd voor het personeel.</p>	<p>Maart</p> <p>Op 20 maart wordt het KB gepubliceerd dat het werkgebied van de fusiezone MidLim afbakent. Hierdoor kunnen de 5 betrokken gemeenten de politieraadsleden verkiezen.</p>	<p>Mei</p> <p>De nieuwe zone MidLim gaat operationeel van start. Op dit moment bestaan de oude zones GAOZ en Houthalen-Helchteren nog. De oude en nieuwe bestuursorganen functioneren naast elkaar, met hun eigen specifieke bevoegdheden.</p>	<p>Juli</p> <p>Op 10 juli wordt het KB tot instelling van de zone gepubliceerd. Daardoor houden de oude politiezones van rechtswege op te bestaan en krijgt de nieuwe zone rechtspersoonlijkheid. Het besluit pinst de opstart formeel op 1 juli 2014. In juli vindt ook de selectieprocedure voor de korpschef plaats. De functie is vacant verklaard sinds het eerste KB.</p>	<p>Augustus</p> <p>Het nieuwe zonenummer ‘5888’, dat onder andere op alle processen-verbaal en alle niet-anonieme voertuigen van de zone komt, wordt via een KB toegevoegd aan de lijst met de benamingen van de politiezones in het KB van 24 oktober 2001.</p>	<p>September</p> <p>De politieraad draagt de korpschef voor. De uiteindelijke benoeming moet gebeuren door de minister van Binnenlandse Zaken.</p>
---	--	---	--	---	---

Drie vormen van samenwerking

Als politiezones willen samenwerken met een naburige politiezone, kunnen ze daarvoor uiteenlopende engagementen aangaan. In zijn meest eenvoudige vorm werken ze samen voor één type dienstverlening. Het meest verregaand is een fusie.

Interzonale samenwerking

1

Bij interzonale samenwerking proberen de zones vooral de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren en de rentabiliteit te verhogen. De samenwerking kan slaan op zowel operationele als niet-operationele domeinen. Operationele taken die zones samen kunnen uitvoeren, zijn bijvoorbeeld interventies en het verlenen van bijstand, één permanent onthaal voor meerdere zones, politie slachtofferbejegening, verkeershandhaving. Onder niet-operationele taken waarvoor politiezones kunnen samenwerken vallen bijvoorbeeld gemeenschappelijke aankoopdossiers, bepaalde aspecten van personeelsadministratie, het organiseren van interne vormingen, preventiecampagnes, en het gezamenlijk gebruik van infrastructuur en middelen (cellen, schietstanden, snelheidsmeters, enz.). De concrete afspraken tussen de zones worden vastgelegd in protocollen.

Voorbeeld: de zones Beringen/Ham/Tessenderlo en Heusden-Zolder werken samen voor dringende interventies. Bij een oproep uit de ene zone waarbij dringende tussenkomst van de politie vereist is, kan de dienst 101 ook een ploeg uit de andere zone langs sturen. De in bijstand opgeroepen ploeg verricht bij de tussenkomst de eerste vaststellingen of levert de eerste hulp. De volledige opvolging van het incident (verhoren, sporenonderzoek, ...) gebeurt door de medewerkers van de eigen politiezone. Het korps van Heusden-Zolder mag op bepaalde momenten ook gebruikmaken van het cellencomplex in het hoofdcommissariaat in Beringen.

Associatie

Een associatie gaat een stap verder. Politiezones sluiten dan een partnerschap dat resulteert in het integreren van diensten, het optimaal benutten van capaciteit en expertise en het onderling afstemmen van werkings- en investeringsmiddelen. De samenwerking wordt geformaliseerd in een schriftelijke bindende overeenkomst met respect voor de eigenheid van de participerende zones.

Voorbeeld: de associatie tussen de zones AMOW (Asse/Merchtem/Opwijk/Wemmel) en TARL (Affligem/Liedekerke/Roosdaal/Ternat) omvat permanentie buiten de kantooruren voor de recherche, de officier gerechtelijke politie (OGP) en slachtofferbejegening, een gezamenlijk bureau APO (Autonoom Politieel Onderzoek) en een gezamenlijke permanentie-officier bestuurlijke politie (OPB), één dienst intern toezicht, personeel, logistiek en financiën en ICT, gezamenlijke schietoefeningen in het Centrum voor Geweldbeheersing in het commissariaat van AMOW in Mollem. Ondanks de zeer nauwe samenwerking blijven de zones wel elk hun eigen beleidsdoelstellingen bepalen. Op 1 september 2014 trad ook de zone Dilbeek toe tot de associatie. Daarbij werden niet alle taken onmiddellijk geassocieerd, het afstemmen gebeurt stapsgewijs.

Fusie (officieel: 'vrijwillige samensmelting')

3

Bij een fusie smelten twee of meer politiezones samen. De vorige zones verdwijnen dan en gaan op in een nieuwe politiezone. Er komt ook een politiecollege en een politieraad voor de fusiezone, en de personeelsleden en goederen van de vorige zones worden overgedragen. Vóór een fusie kan doorgaan, moeten enkele formele stappen doorlopen worden. Zo moet er een formele aanvraag worden ingediend bij de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie en moeten er vier koninklijke besluiten in het Belgisch Staatsblad verschijnen. Het eerste KB gaat over de instelling van het territoriale ambtsgebied, het tweede over de inplaatsstelling van de nieuwe zone, het derde over de benaming van de fusiezone en het vierde over het nummer van de vakvereniging.

Voorbeeld: de eerste fusie was die van de zones Lanaken en Maasmechelen in 2010. Ze werd in juni 2011 afgerond. Sindsdien volgden nog andere zones, zoals MidLim (zie p. 4 en 5 in dit nummer van Besafe) en vanaf januari 2015 Willebroek-Mechelen.

'Voetbalclubs zijn geen lijnrechtters'

Niet alleen voetbalclubs met grotere stadions worden geconfronteerd met overlast door druggebruik. Ook de kleinere clubs krijgen ermee te maken. Lokale besturen kunnen daar een preventieve rol in spelen.

'Bepalen wat overlast is en waar de grens ligt, is niet altijd evident', zegt Dirk Vos, Supporters Liaison Officer bij AA Gent. 'Elke club heeft een eigen supporterscultuur en die wil je respecteren. Daarnaast halen die supportersclubs ook een groot deel van hun inkomsten uit de drank en de catering. Je moet dus altijd het midden houden tussen de supporterscultuur en het commerciële nut.' Iedereen ervaart overlast ook op een andere manier. De meeste voetbalsupporters die erover klagen, doen dat omdat ze last hebben van de geur van cannabis. Al zijn er ook wel supporters die gehinderd worden omdat andere dronken supporters hun bus niet meer terugvinden.

Mechelen en Kortrijk

Zowel KV als Racing Mechelen en KV Kortrijk pakten het probleem aan. Ze staken hun licht op bij AA Gent en werkten een eigen beleid uit, waarvan de grote lijnen parallel lopen.

- De eerste fase is die van de voorbereiding. KV en Racing Mechelen ontwikkelden samen een logo dat beide clubs kunnen aanpassen aan hun clubkleuren. Centraal in het logo staat een hand met een rode kaart en de boodschap 'Wij houden het graag clean'. KV Kortrijk koos voor de slogan

KV en Racing Mechelen ontwikkelden samen een logo dat ze kunnen aanpassen aan de eigen clubkleuren

'OKIDO', de afkorting van Op KV Kortrijk Is Druggebruik Ongepast.

Tegelijk werkte KV Kortrijk aan de voorlichting van de stewards. Die kregen uitleg over de verschillende soorten drugs en hoe ze die kunnen herkennen, en over de procedure die ze moeten volgen wanneer ze merken dat iemand in het stadion drugs gebruikt.

- De tweede fase is die van de externe communicatie. De logo's werden afgedrukt op borden die geplaatst werden aan de ingangspoorten en in het stadion, op leaflets en op bierviltjes. De spelers van KV Mechelen warmden zich op in T-shirts met hetzelfde logo, die daarna werden uitgedeeld aan de supporters. KV Kortrijk ontwikkelde ook gadgets met het logo. Uiteraard werd er over de actie gecommuniceerd op de websites van de clubs en via de sociale media.

KV Kortrijk richtte een van zijn tribunes in als familietribune. Daarmee gaf de club aan druggebruikers een duidelijk signaal dat ze daar niet welkom waren. Meteen was het voor gezinnen ook duidelijk dat deze tribune voortaan weer drugsvrij en veilig was. De bijbehorende kids-club maakte van dit actiepunt een succes.

- Voor wie de boodschap dan nog niet begrepen had, werd een repressief luik aan de actie toegevoegd. Het verbod op drugs werd opgenomen in het reglement van inwendige orde, er werd een nultolerantie ingevoerd en wie betrapt werd, kreeg een sanctie die hoort bij een overtreding van de voetbalwet. 'Maar', zegt Bart Coussement, voetbalcoördinator bij de politiezone VLAS, 'wanneer we vaststellen dat iemand een drugprobleem heeft, verwijzen we hem of haar wel door naar een hulpverleningsorganisatie.'

FOTOS © JONAS MARIS

Driehoek burgemeester, korpschef en procureur des Konings

'Een volwaardig drugbeleid reikt verder dan het beleid van een voetbalclub en een politiezone', vertelde criminoloog Brice De Ruyver (UGent) op een studiedag van de Voetbalcel Binnenlandse Zaken en de Pro League. 'Clubs zijn niet uitgerust om die problemen aan te pakken. Ze kunnen wel repressieve mogelijkheden gebruiken zoals een stadionverbod of de voetbalwet toepassen, wanneer een supporter bijvoorbeeld de richtlijnen van een steward negeert. Maar die maatregelen moeten deel uitmaken van een integraal en geïntegreerd drugsbeleid in lijn met het lokale drugbeleid. Dat wordt uitgevoerd onder de regie van de driehoek burgemeester, procureur des Konings en korpschef. De burgemeester heeft de bevoegdheden om maatregelen te nemen – hij kan zich bv. beroepen op art. 9bis om inrichtingen te sluiten – en hij kan het sociaal weefsel mobiliseren, de procureur des konings kan heel duidelijk bepalen wat er in die driehoek verwacht wordt, en de korpschef staat in voor de organisatorische invulling.'

Drugshonden

Over het inzetten van drugshonden bij controleacties lopen de meningen uiteen. Bart Coussement: 'Controleacties met drugshonden zijn een laatste middel. We merken immers dat veel mensen bang zijn van honden. Vooral kinderen vonden de honden heel agressief.' Anderen vinden acties met drugshonden wel positief omdat supporters dan duidelijk zien dat het probleem aangepakt wordt. Dankzij een actief drugbeleid durven sommige ouders hun kinderen weer naar matches mee te nemen.

Iedereen alert voor gauwdieven

De kerst- en koopjesperiode zijn hoogdagen voor gauwdieven. Heel wat steden en gemeenten zetten dan ook extra middelen in om de kooplustigen te sensibiliseren. Maar gauwdiefstal is een complex probleem en dat vraagt een verscheiden aanpak. Besafe zet tien tips op een rij.

Acties ter plaatse

- Zet voor elke plaats waar gauwdieven rondhangen een aparte campagne op. Betrek daarbij telkens partners. Overtuig handelaars ervan om **affiches** op te hangen in pashokjes of naast de winkelkassa, of een slogan aan het winkelkarretje te hangen. Met De Lijn kunt u afspreken om affiches in bussen, trams en bij haltes te hangen. In Hasselt kregen de bakkers broodzakken met een slogan.
- In horecazaken kunt u **bierkaartjes** verdelen met een waarschuwing. In Leuven droegen de obers en tappers in de cafés op de Oude Markt en omgeving op donderdag en vrijdag tijdens de zomerperiode groene T-shirts met de slogan 'Gauwdieven gaan ook uit, liefst op uw kosten'. In dezelfde zaken werden affiches opgehangen met die slogan. Politieagenten in burger deelden er post-its uit met de vraag 'Gratis mee te nemen?'.
- **Gadgets** doen het uitstekend als informatiedrager. Ze zijn gegeerd. Wie een 'cadeautje' krijgt, gooit het niet meteen weg. Wanneer u een ballon uitdeelt aan de kinderen, wandelt uw slogan zichtbaar rond.
- In winkelstraten kunt u **leaflets** met een kort advies verspreiden. Vermeld daarbij het nummer van Card Stop (070 344 344), het telefoonnummer van Doc Stop (00800 2123 2123) en het telefoonnummer van de politie.
- Houd acties ludiek maar zorg ervoor dat ze **ondubbelzinnig** zijn. Vermijd woordspelingen, ze zijn niet altijd voor iedereen duidelijk. De stad Luik zet acteurs in die met een vrolijke toets de aandacht vestigen op gauwdiefstal. In Hasselt geven 'levende en houten boeven' tips mee. Oudenaarde trok de aandacht van de bevol-

king met de ludieke actie 'Zet gauwdieven een neus', waarbij er 4.000 feestneuzen en flyers werden uitgedeeld.

Communicatie op langere termijn

- Op de **website** van de preventiedienst, de politie of de gemeente kunt u een overzicht plaatsen van de procedure om gestolen documenten opnieuw aan te vragen: identiteitskaart, bankkaart, kredietkaart, paspoort, rijbewijs, verblijfsvergunning. De SIS-kaart hoeft niet langer vernieuwd te worden, maar ook dat kunt u vermelden.
- Moedig smartphonegebruikers aan om een **app** zoals Find my Phone, Prey, Gadget-track, Where's my droid, ... te installeren. Die apps helpen om een gestolen toestel gemakkelijk terug te vinden.
- Spoor seniorenverenigingen aan om tijdens een van hun activiteiten een **preventiemedewerker** uit te nodigen. Die kan de senioren erop wijzen dat ze een gegeerde doelgroep zijn en uitleggen hoe ze zich beter kunnen beschermen, zonder hen schrik aan te jagen. In Eeklo ging dat gepaard met een kaartspel 'Veiligheid troef', dat ontwikkeld werd door de FOD Binnenlandse Zaken. Op de 52 kaarten staan tips en trucs in verband met inbraken, diefstal met list, brandveiligheid, ongevallen thuis, gauwdiefstal, ...
- Acties waarbij deelnemers een prijs kunnen winnen, blijven langer hangen. De preventiedienst van Quaregnon schreef een **wedstrijd** uit met vragen over gauwdiefstal.
- Spoor slachtoffers aan om van elke gauwdiefstal **aangifte** te doen. Het helpt u om het fenomeen in uw stad of gemeente in kaart te brengen en om uw preventiebeleid erop af te stemmen.

Opvallen en onzichtbaar zijn

Politieagenten in uniform hebben een afschrikkend effect op gauwdieven. Daardoor is het voor hen moeilijk om gauwdieven op heterdaad te betrappen. Politieagenten die patrouilleren in burger, moeten dan weer afleren om zich als politieman te gedragen. De preventiedienst van Brugge geeft daarom ook specifieke opleiding aan de gemeenschapswachten. Preventiemedewerker Eva Cocquyt: 'In een Prezi-presentatie hebben we alle aspecten van gauwdiefstal op een rijtje gezet. In die presentatie zaten ook YouTube-filmpjes die aantoonde hoe gauwdieven te werk gaan. Daarmee sensibiliseerden we onze gemeenschapswachten om aandacht te hebben voor gauwdiefstal. We leerden hen niet alleen te observeren, maar ook om wandelaars te wijzen op hun nonchalant en argeloos gedrag.'

